

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/21/2017
Identifikačné číslo spisu: 1014201639
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014201639.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: TESCO STORES SR, a. s., so sídlom Kamenné námestie 1/A, 815 61 Bratislava, IČO: 31 321 828, proti žalovanej: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom Botanická 17, 842 13 Bratislava, IČO: 00 156 426, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 2290/2014 zo dňa 30.7.2014, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/208/2014-68 zo dňa 15. februára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím Regionálnej veterinárnej správy a potravinovej správy Bratislava - mesto, ako prvoinštančného správneho orgánu, č. k. 0184/1394/2014 zo dňa 02.06.2014 bola žalobkyni uložená podľa § 28 ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z.z.“) pokuta vo výške 2.000 € za porušenie § 4 ods. 1, § 6 ods. 5 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. ako aj Kapitoly II, Oddiel 4, Článok 14 ods. 1, ods. 2 písm. b) a ods. 5 Nariadenia (ES) Európskeho Parlamentu a Rady č. 178/2002 z 28.01.2002 (ďalej len „Nariadenie“), a to tým, že v čase výkonu úradnej kontroly potravín dňa 03.05.2013 v prevádzkarni: Hypermarket TESCO ZLATÉ PIESKY, Cesta na Senec 2, 821 04 Bratislava, v oddelení ovocia a zeleniny ponúkala na predaj spotrebiteľské balenia produktov, označené obchodným názvom: „Hrozno biele bezkôstkové á 0,500 kg“, odroda: THOMPSON SEEDLES, krajina pôvodu: India, dátum minimálnej trvanlivosti: 07.05.2013, ktoré boli v celkovom množstve 14 balení (7 kg) nevhodné na ľudskú spotrebu pre hnilobu a zmenu konzistencie.

2. Žalovaná napadnutým rozhodnutím č. k. 2290/2014 zo dňa 30.07.2014 odvolanie žalobkyne zamietla

a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu potvrdila. Žalovaná uviedla, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že žalobkyňa umiestňovala na trh „Hrozno biele bezkôstkové á 0,5 kg, 14 balení (7 kg)“, nevhodné na ľudskú spotrebu, čím žalobkyňa naplnila všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu ako nedôvodnú.

4. Správny súd sa primárne zaoberal otázkou aplikácie zákona č. 152/1995 Z.z. a Nariadenia na úradnú kontrolu potravín vykonanú v prevádzke žalobkyne. Od vyriešenia tejto otázky podľa názoru krajského súdu záviselo aj ďalšie preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej a postupu, ktorý mu predchádzal (kvalifikácia inšpektorov, náležitosti poverenia na vykonanie úradnej kontroly potravín, zistenie skutkového stavu a právne posúdenie veci).

5. Podľa názoru správneho súdu sa na úradnú kontrolu potravín vykonanú v prevádzkarni žalobkyne dňa 03.05.2013 vzťahuje zákon č. 152/1995 Z.z., pretože to vyplýva z jeho účelu vyjadreného v § 1 ods. 1 písm. a), písm. b). Zákon č. 152/1995 Z.z. je zameraný na povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín a na práva a povinnosti osôb vo vzťahu k potravinám. Ovocie, ktorého nedostatky boli zistené počas úradnej kontroly dňa 03.05.2013, naplnia definíčné znaky potravín podľa § 2 písm. a) tohto zákona, pretože ide o nespracovaný výrobok, resp. látku určenú na ľudskú spotrebu. Tento základný rámec korešponduje aj s vymedzením definície potravín vyplývajúcej z čl. 2 ods. 1, ods. 2 Nariadenia a jeho účelu. Pri spomínaných potravinách nejde o výnimku, pre ktorú by sa na tento prípad nevzťahovalo Nariadenie (nejde o krmivá, živé zvieratá, rastliny pred zberom, liečivá, kozmetické prostriedky, tabak, tabakové výrobky, omamné látky, psychotropné látky, reziduá ani kontaminanty - čl. 2 ods. 3 citovaného Nariadenia).

6. Zákon č. 152/1995 Z.z. v ustanovení § 19 ods. 4 rieši zákaz umiestňovania takých potravín na trh, ktoré môžu poškodiť zdravie konečného spotrebiteľa, a následky takéhoto konania. Toto ustanovenie vychádza z čl. 14 ods. 1, ods. 2 Nariadenia, ktoré tiež zakazuje umiestňovanie nebezpečných potravín na trh (nebezpečnými potravinami sú potraviny zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu). Dodržiavanie požiadaviek ustanovených týmto zákonom a Nariadením sa overuje úradnou kontrolou potravín (§ 18 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z.z.). Inými slovami, úradnou kontrolou potravín sa overuje dodržiavanie podmienok určených na potraviny (ich bezpečnosť), zabránenie umiestňovaniu nebezpečných potravín na trh a ochrana spotrebiteľa; de facto sa skúma vzťah medzi prevádzkovateľom a spotrebiteľom prostredníctvom kontroly potravín umiestňovaných na trh.

7. Zákon č. 152/1995 Z.z. v celom svojom rozsahu odkazuje na Nariadenie (či už pri definícii potravín, nebezpečných potravín, pri úradnej kontrole potravín alebo ochrane spotrebiteľa a podobne), aj na Nariadenie č. 882/2004 (výkon úradnej kontroly potravín), pričom obe majú podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonmi SR, teda aj pred zákonom č. 491/2001 Z.z. Navyše, Nariadenie č. 882/2004 nemožno použiť na úradné kontroly s cieľom overenia dodržiavania predpisov o organizovaní spoločného trhu s poľnohospodárskymi výrobkami (čl. 1 ods. 2 tohto Nariadenia), preto je aj z tohto hľadiska vylúčená aplikácia zákona č. 491/2001 Z.z. Zákon č. 152/1995 Z.z. možno v zmysle čl. 3 ods. 1 Nariadenia č. 178/2002 považovať za súčasť potravinového práva, pretože definuje potraviny vo všeobecnosti, upravuje bezpečnosť potravín a ochranu spotrebiteľa.

8. Na úradnú kontrolu potravín sa podľa názoru krajského súdu nevzťahuje zákon č. 491/2001 Z.z., ako sa mylne domnieva žalobkyňa, pretože to nevyplýva z jeho účelu (§ 1). Žalovaná v prevádzkarni žalobkyne nevykonávala kontrolu zhody potravín s obchodnými normami čerstvého ovocia a mliečnych výrobkov. Obchodovanie na spoločnom trhu s poľnohospodárskymi výrobkami sa týka vzťahov medzi podnikateľmi navzájom, o čo v tejto veci nejde, a netýka sa vzťahov medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi pri predaji a následnej konzumácii potravín. Medzi zákonmi č. 152/1995 Z.z. a č. 491/2001 Z.z. nejde o vzťah medzi všeobecným a osobitným zákonom, pretože každý upravuje inú oblasť aj iné podmienky a účel kontroly a požiadavky na odbornú spôsobilosť kontrolórov. Z uvedených dôvodov správny súd sumarizoval, že na úradnú kontrolu potravín, ktorú vykonali v prevádzke žalobkyne inšpektoriky žalovanej, sa vzťahuje zákon č. 152/1995 Z.z. a Nariadenie. K rovnakému záveru dospel napríklad aj

Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 1S/209/2014 zo dňa 16.04.2015 aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 4Sžo/125/2015 zo dňa 03.05.2016.

9. Závery o správnosti aplikácie zákona č. 152/1995 Z.z. a Nariadení č. 178/2002 a č. 882/2004 na predmetnú právnu vec majú vplyv aj na kvalifikačné nároky na inšpektorov vykonávajúcich úradnú kontrolu potravín. Inšpektori, ktorí vykonávajú úradnú kontrolu potravín podľa zákona č. 152/1995 Z.z. musia spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti zakotvené v ustanovení § 23 ods. 9 v znení účinnom od 01.05.2007 (resp. ods. 10 od 01.07.2014), teda musia mať ukončené stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore alebo ukončené vysokoškolské vzdelanie prvého alebo druhého stupňa v príslušnom odbore. Vzdelávanie zamestnancov (inšpektorov) zabezpečuje vzdelávacie zariadenie poverené ministerstvom alebo ministerstvom zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti podľa osobitného predpisu. Všetky tri inšpektorky, ktoré vykonali v prevádzkarni žalobcu úradnú kontrolu potravín, tieto kvalifikačné predpoklady spĺňajú. Zo zákona č. 152/1995 Z.z., podľa ktorého bola úradná kontrola potravín u žalobcu vykonaná, jednoznačne vyplývajú požiadavky na odbornú spôsobilosť inšpektorov, preto neobstoí námietka žalobcu o ukrátení jeho práva namietať odbornú spôsobilosť inšpektoriek.

10. Žalobkyňa namieta nedostatočnú kvalifikáciu inšpektoriek, pretože nekorešponduje s ustanoveniami zákona č. 491/2001 Z.z. a vyhlášky č. 691/2002 Z.z. V prvom rade krajský súd zopakoval, že zákon č. 491/2001 Z.z. sa na úradnú kontrolu potravín vykonanú u žalobkyne nevzťahuje, preto nie je dôvod, aby boli inšpektorky držiteľkami osobitného certifikátu, resp. autorizácie podľa § 10 tohto zákona. Je nepochybné, že vyhláška č. 691/2002 Z.z. bola v čase nadobudnutia jej účinnosti (01.01.2003) vydaná na základe splnomocňovacieho ustanovenia v zákone č. 152/1995 Z.z. - § 25 ods. 3 druhá veta („podrobnosti o požiadavkách na kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť a ďalšie vzdelávanie zamestnancov vykonávajúcich potravinový dozor ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo“). V tomto znení bolo ustanovenie § 25 ods. 3 zákona č. 152/1995 Z.z. účinné do 30.04.2007. S účinnosťou od 01.05.2007 však bolo ustanovenie § 25 ods. 3 zákona č. 152/1995 Z.z. zmenené zákonom č. 195/2007 Z.z. tak, že znie: „Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva po vzájomnej dohode poverujú jedno národné referenčné laboratórium alebo viac národných referenčných laboratórií pre každé referenčné laboratórium Spoločenstva podľa osobitného predpisu. Národné referenčné laboratóriá pri svojej činnosti postupujú podľa osobitného predpisu.“ V tomto znení bolo účinné aj v čase vykonania úradnej kontroly potravín v prevádzkarni žalobkyne (03.05.2013), aj v čase nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia žalovanej (05.08.2014). S účinnosťou od 01.05.2007 (na základe novelizácie vykonanej zákonom č. 195/2007 Z.z.) už zákon č. 152/1995 Z.z. v ustanovení § 23 ods. 9, resp. ods. 10, sám upravuje kvalifikačné predpoklady na odbornú spôsobilosť inšpektorov. Na vydanie vyhlášky ako podzákonného predpisu sa vždy vyžaduje splnomocnenie v zákone s určením rozsahu a otázok, ktoré má podzákonný predpis upravovať. Podzákonný predpis nemôže byť v rozpore so zákonom, na ktorého vykonanie bol prijatý. Pri zmene právnej úpravy a zániku splnomocňovacej normy v zákone č. 152/1995 Z.z. sa uplatní princíp *lex superior derogat legi inferiori*, teda právny predpis vyššej právnej sily - zákon č. 152/1995 Z.z. - ruší konkurujúci právny predpis nižšej právnej sily - vyhlášku č. 691/2001 Z.z. Teda ak sa zruší zákon, resp. splnomocňovacie ustanovenie v zákone, vyhláška vydaná na jeho vykonanie už nemá právny základ. Hoci nebola vyhláška č. 691/2002 Z.z. výslovne zrušená zákonom alebo iným podzákonným právnym predpisom, vzhľadom na uvedené skutočnosti je obsolétna a nie je zákonný dôvod ju aplikovať v predmetnej právnej veci. Úradnú kontrolu potravín v prevádzke žalobkyne preto vykonali odborne spôsobilé inšpektorky podľa § 23 ods. 9 zákona č. 152/1995 Z.z. (od 01.07.2014 ide o ods. 10) a nie je dôvod z tohto hľadiska spochybňovať zákonnosť vykonanej úradnej kontroly.

11. Záznam o úradnej kontrole potravín č. BA/2013/VK, EK/159/ST zo dňa 03.05.2013 je úplný, pretože obsahuje označenie dátumu a času vykonania kontroly nasledovne: „dňa 03.05.2013 v čase od 11,30 do 13,30“. Neobstoí preto podľa názoru krajského súdu námietka žalobkyne, že záznam o úradnej kontrole potravín neobsahuje čas ukončenia kontroly.

12. Hoci žalobkyňa v administratívnom konaní nenamietala náležitosti poverenia na výkon úradnej kontroly potravín podľa zákona č. 152/1995 Z.z., ani to, že nevedela, čo je predmetom úradnej kontroly, krajský súd k uvedenému považuje za potrebné uviesť, že inšpektori sa pri výkone úradnej kontroly potravín preukazujú služobným preukazom alebo poverovacím dokladom (§ 20 ods. 7 zákona č. 152/1995 Z.z.). Dve inšpektorky sa preukázali služobnými preukazmi č. XXXXXX (Ing. M. A.), č. XXXXXX (Ing. V. A.) a tretia inšpektorka RNDr. P. X. sa preukázala poverením zo dňa 03.05.2013.

Zákon neupravuje preukazovanie sa inšpektorov kumulatívne služobným preukazom a poverovacím dokladom. Zákon túto podmienku upravuje alternatívnym spôsobom, preto ak sa dve inšpektorky preukázali služobnými preukazmi, nebolo potrebné, aby sa zároveň preukázali aj poverovacím dokladom. Tretia inšpektorka sa preukázala poverovacím dokladom zo dňa 03.05.2013, ktorý obsahuje jej meno, priezvisko, číslo občianskeho preukazu, informáciu, že ide o zamestnankyňu žalovanej s lokalizáciou miesta výkonu úradnej kontroly, a že je poverená na výkon úradnej kontroly potravín podľa zákona č. 152/1995 Z.z. Zákon č. 152/1995 Z.z. neobsahuje náležitosti poverovacieho dokladu svojich zamestnancov na výkon úradnej kontroly potravín, napriek tomu správny súd dospel k záveru, že poverovací doklad je dostatočne zrozumiteľný, je z neho zrejmé, ktorý jeho zamestnanec je poverený na výkon úradnej kontroly, podľa akého zákona sa bude úradná kontrola vykonávať a v akom územnom obvode môže inšpektorka vykonávať úradnú kontrolu (okresy Bratislava I - V, kam patrí aj prevádzkareň žalobkyne, keďže sa nachádza v okrese Bratislava II). Žalobkyni bolo počas úradnej kontroly potravín dostatočne jasné a zrejmé, čo je jej predmetom. Krajský súd preto vyhodnotil námietku žalobkyne za irelevantnú a nevedúcu k nezákonnosti vykonanej úradnej kontroly potravín.

13. Správny súd neakceptoval ani námietku žalobkyne, že rozhodnutie žalovanej vydala neoprávnená osoba. Podľa § 47 ods. 5 SP v spojení s § 28 ods. 12 zákona č. 152/1995 Z.z. rozhodnutie podpisuje oprávnená osoba, v tomto prípade ústredný riaditeľ žalovanej prof. MVDr. P. B., DrSc. V prípade neprítomnosti ústredného riaditeľa žalovanej (čo je bežná situácia) alebo na základe jeho poverenia ho zastupuje odborný riaditeľ v plnom rozsahu jeho práv, povinností a zodpovednosti, okrem vecí, ktoré sú vo výlučnej kompetencii hlavného veterinárneho lekára SR a o ktorých rozhodovať si vyhradil sám ústredný riaditeľ (čl. 6 ods. 2 Organizačného poriadku žalovanej č. 518/2011 účinného od 01.03.2011 v znení Dodatku č. 1 účinného od 01.09.2014 a Dodatku č. 2 účinného od 21.12.2015). Ústredný riaditeľ žalovanej vydal dňa 01.03.2011 poverenie pre odborného riaditeľa v súlade s čl. 6 Organizačného poriadku č. 518/2011 v plnom rozsahu práv a povinností okrem úloh hlavného veterinárneho lekára uvedených v § 6 ods. 5 zákona č. 369/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Môže teda rozhodovať vo všetkých veciach s výnimkou návrhov na zriadenie a zrušenie organizácií, riešenie zásadných otázok ich rozvoja, návrhov vnútroorganizačných predpisov, organizačných a racionalizačných opatrení v podriadených organizáciách, personálnych a platových otázok zamestnancov, zriaďovania a zloženia poradných orgánov, organizačných smerníc zásadných pozícií žalovaného k Európskej komisii a OIE, vymenúvania a odvolávania vedúcich zamestnancov. MVDr. I. B. bola poverená zastupovaním odborného riaditeľa s účinnosťou od 01.07.2012 (poverenie č. 2143/2012-150 zo dňa 02.07.2012) a s účinnosťou od 01.01.2013 bola vymenovaná do funkcie odborného riaditeľa žalovanej (menovací dekrét č. 38/2013-100 zo dňa 08.01.2013). MVDr. I. B. preto bola oprávnená podpísať za ústredného riaditeľa rozhodnutie žalovanej podľa čl. 6 ods. 2 Organizačného poriadku č. 518/2011, na základe poverenia zo dňa 01.03.2011 a menovacieho dekrétu č. 38/2013-100 zo dňa 08.01.2013 a § 47 ods. 5 SP v spojení s § 28 ods. 12 zákona č. 152/1995 Z.z. Žalovaná nie je povinná účastníkovi administratívneho konania spolu s rozhodnutím priložiť aj svoj organizačný poriadok a menovací dekrét pre odborného riaditeľa.

14. Krajský súd považoval námietku predpojatosti voči žalovanej, ktorú vzniesla žalobkyňa v žalobe, za irelevantnú. Žalovaná nie je predpojatá len preto, že sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadala s argumentáciou žalobkyne a poukázala na nedostatky v bezpečnosti potravín v prevádzkarniach žalobkyne. Povinnosťou žalovanej je podľa § 47 ods. 3 SP v spojení s § 28 ods. 12 zákona č. 152/1995 Z.z. vysporiadať sa v rozhodnutí s námietkami žalobkyne, ktoré sú pre vec podstatné, čo sa aj stalo. Tieto skutočnosti nepredstavujú potenciálny pozitívny, ani negatívny vzťah žalovanej k veci, účastníkom alebo ich zástupcom, ktorý by mal smerovať k vylúčeniu jeho zamestnancov z konania a rozhodovania vo veci podľa § 9 SP a § 28 ods. 12 zákona č. 152/1995 Z.z. Správny súd preto konštatoval, že napadnuté rozhodnutie žalovanej nevydal predpojatý subjekt.

15. Na základe uvedených skutočností správny súd dospel k záveru, že žalovaná aj prvoinštančný správny orgán riadne zistili skutkový stav veci, poskytli žalobkyni priestor na písomné vyjadrenie k oznámeniu o začatí administratívneho konania o uložení pokuty aj k podkladom rozhodnutia, Záznam o úradnej kontrole potravín je kompletný a inšpektorky, ktoré ho vyhotovili, boli odborne spôsobilé na senzorické posudzovanie potravín. Napadnuté rozhodnutie žalovanej podpísala oprávnená osoba a spĺňa aj ďalšie formálne a materiálne náležitosti rozhodnutia vyplývajúce z § 47 SP. Správne orgány oboch stupňov vec správne právne posúdili podľa zákona č. 152/1995 Z.z. a Nariadenia a konanie žalobkyne

správne subsumovali pod skutkovú podstatu správneho deliktu a vyvodili zaň postih v podobe pokuty. Správny súd preto vyhodnotil žalobu žalobkyne ako nedôvodnú a zamietol ju podľa § 190 v spojení s § 491 ods. 1 SSP.

16. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 S.s.p. tak, že žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala, nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalovanej v tomto prípade náhrada trov konania neprináleží.

III.

Konanie na kasačnom súde

17. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a to z dôvodu, že má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľka sa nestotožnila so záverom krajského súdu, že ovocie spĺňa definičné znaky látky uvedenej v § 2 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. Podľa názoru sťažovateľky ide o nespracovaný rastlinný produkt, a preto nie je látkou. Za nesprávne a ničím neodôvodnené považuje sťažovateľka tvrdenie krajského súdu, že obchodné normy sú obchodnoprávne, a preto sa neuplatňujú na vzťahy medzi prevádzkovateľom a spotrebiteľom. Z dôvodu, že čerstvé ovocie a zelenina nespadá pod kontrolnú činnosť orgánov kontroly podľa zákona č. 152/1995 Z.z., žalobkyňa nemohla naplniť skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 zákona č. 152/1995 Z.z.

18. Na základe uvedeného navrhla kasačnému súdu, aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby zrušil napadnuté rozhodnutie žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

19. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že zotrváva na svojom právnom názore, že pri ukladaní pokuty postupovala v súlade so zákonom č. 152/1995 Z.z. a Správnym poriadkom. Rozhodnutia správnych orgánov sú zákonné, zrozumiteľné, vychádzajú z náležite zisteného skutkového stavu veci a obsahujú všetky predpísané náležitosti, vrátane náležitého odôvodnenia výšky pokuty, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd. Podľa názoru žalovanej krajský súd vec správne posúdil, a preto navrhla kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.08.2018 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

21. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodnutia žalovanej, ktorým potvrdila rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu o uložení pokuty sťažovateľke vo výške 2.000 €, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených žalobkyňou a žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v

administratívnom spise.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z.z. tento zákon ustanovuje

- a) povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín,
- b) práva a povinnosti osôb vo vzťahu k potravinám,
- c) organizáciu, pôsobnosť a právomoc orgánov úradnej kontroly potravín podľa osobitných predpisov.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z.z. prevádzkovatelia sú povinní na všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie vrátane internetového predaja dodržiavať požiadavky upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Podľa § 6 ods. 5 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. na trh je zakázané umiestňovať potraviny iné ako bezpečné.

Podľa § 24 ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú skazené.

Podľa čl. 2 Nariadenia na účely tohto nariadenia "potraviny" znamenajú akékoľvek látky alebo výrobky, či už spracované, čiastočne spracované alebo nespracované, ktoré sú určené na ľudskú spotrebu alebo o ktorých sa predpokladá, že sú na ňu určené.

Podľa čl. 14 ods. 1 Nariadenia potraviny sa nesmú umiestňovať na trhu, ak nie sú bezpečné.

Podľa čl. 14 ods. 2 Nariadenia za nebezpečné sa budú považovať potraviny, ak sú:

- a) zdraviu škodlivé;
- b) nevhodné na ľudskú spotrebu.

Podľa čl. 14 ods. 3 Nariadenia pri stanovovaní toho, či je niektorá potravina nebezpečná, sa bude brať ohľad na:

- a) obvyklé podmienky, v akých spotrebiteľ potravinu konzumuje a obvyklé podmienky každom stupni výroby, spracovania a distribúcie a
- b) informácie poskytované spotrebiteľovi, vrátane informácií na etikete alebo iné informácie všeobecne dostupné spotrebiteľovi, týkajúce sa vyhýbania sa konkrétnym nepriaznivým zdravotným účinkom určitej potraviny alebo kategórie potravín.

Podľa čl. 14 ods. 4 Nariadenia pri určovaní, či niektorá potravina je škodlivá pre zdravie, bude sa brať ohľad:

- a) nielen na pravdepodobné bezprostredné a/alebo krátkodobé a/alebo dlhodobé účinky tejto potraviny na zdravie osôb, ktoré ju konzumujú, ale aj na nasledujúce generácie;
- b) na pravdepodobné kumulatívne toxické účinky;
- c) na mimoriadnu citlivosť v súvislosti so zdravím konkrétnej kategórie spotrebiteľov, ak je potravina určená pre túto kategóriu spotrebiteľov.

Podľa čl. 14 ods. 5 Nariadenia pri určovaní toho, či je nejaká potravina nevhodná pre ľudskú spotrebu, sa musí brať ohľad na to, či je potravina neprijateľná pre ľudskú spotrebu podľa jej určeného použitia, a to z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom.

22. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovanej, dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľky nie sú dôvodné.

23. Podľa názoru kasačného súdu je bez akýkoľvek pochybností, že rozhodnutím vecne príslušného správneho orgánu bola sťažovateľke uložená pokuta, pretože sťažovateľka naplnila skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. Na naplnenie uvedenej skutkovej podstaty je potrebné, aby sťažovateľka v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými

predpismi umiestňovala na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú skazené. Z administratívneho ako aj súdneho konania je zjavné a dostatočne preukázané, že sťažovateľka tento zákaz porušila, pretože dňa 03.05.2013 v prevádzkarni Hypermarket TESCO ZLATÉ PIESKY v rozpore so svojimi povinnosťami umiestňovala na trh potraviny iné ako bezpečné podľa § 6 ods. 5 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. a článku 14 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Nariadenia č. 178/2002, a to tým, že umiestnila na trh potraviny nevhodné na ľudskú spotrebu pre hnilobu a zmenu konzistencie.

24. Kontrola nesporne preukázala, že minimálne v čase jej konania boli ponúkané na predaj spotrebiteľovi spotrebiteľské balenia produktov, označené obchodným názvom: „Hrozno biele bezkôstkové á 0,500 kg“, odroda: THOMPSON SEEDLES, krajina pôvodu: India. Celkovo bolo ponúkaných 53 balení týchto výrobkov a v 14-ticich baleniach v celkovej hmotnosti 7 kg boli zistené voľným okom viditeľné plody so senzorickými zmenami - na povrchu bola hniloba a zmena konzistencie. Zistené skutočnosti boli zdokumentované v Zázname o úradnej kontrole potravín č. BA/2013/VK,EK/159/ST zo dňa 03.05.2013 a boli prerokované s riaditeľom hypermarketu, prítomným pri kontrole, ktorý záznam podpísal a k preukázaným kontrolným zisteniam uviedol: „V rámci našich interných kontrol sa budeme ďalej zameriavať na kvalitu akciových komodít.“ Prílohou záznamu tvorí dodací list a fotodokumentácia zistených nedostatkov.

25. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu o tom, že ovocie a zelenina spĺňajú definíčné znaky potravín v zmysle § 2 písm. a) Nariadenia č. 178/2002. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžo/125/2015 zo dňa 03.05.2016, v ktorom uviedol, že „...Odvolací súd s uvedenými námietkami nesúhlasí. Ovocie a zelenina sú v zmysle § 2 písm. a) zákona o potravinách a čl. 2 Nariadenia (ES) č. 178/2002 potravinou a teda predpisy v oblasti potravinového práva sú rovnako uplatniteľné u ich prvovýrobcov, dovozcov, distribútorov, ako aj u samotných predajcov ovocia a zeleniny. Úniové právo v oblasti potravinového práva, tak ako je to vyjadrené nielen vo vyššie citovanom nariadení, ale aj v „Bielej knihe bezpečnosti potravín“ (White Paper On Food Safety, z 12. januára 2000), jednoznačne vo svojich princípoch a požiadavkách stanovuje za cieľ dosiahnuť svojimi reguláciami, aby občania Európy mali prístup k bezpečným a zdravým potravinám.“

26. Kasačný súd ďalej uvádza, že žalovaná aj krajský súd správne aplikovali na daný prípad (úradná kontrola potravín) zákon č. 152/1995 Z.z. a Nariadenie č. 178/2002, pretože to vyplýva z účelu zákona č. 152/1995 Z.z. vyjadreného v § 1 písm. a), písm. b) a ako aj vzhľadom na čl. 14 Nariadenie č. 178/2002. V tejto súvislosti kasačný súd tiež poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžo/125/2015 zo dňa 03.05.2016, podľa ktorého „...Ovocie a zelenina sa považuje podľa § 2 písm. a/ zákona o potravinách, ako aj podľa článku 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 za potraviny. Úradné kontroly ovocia a zeleniny je z právneho hľadiska možné vykonávať podľa zákona o potravinách (z hľadiska bezpečnosti potravín definovanej v čl. 14 nariadenia č. 178/2002), ako aj podľa zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov (z hľadiska kvality definovanej v nariadení č. 543/2011). O spôsobe výkonu úradnej kontroly potravín rozhoduje štatutárny zástupca orgánu úradnej kontroly potravín, t. j. riaditeľ RVPS (ak kontrolu vykonáva RVPS), ústredný riaditeľ ŠVPS SR (ak je kontrola vykonávaná v rámci programu „potravinová kobra“) a nie je v kompetencii kontrolovaného subjektu, aby si vybral zákon, podľa ktorého chce byť kontrolovaný. V prípade, že by bola z pokynu ŠVPS SR, alebo RVPS vykonávaná kontrola dodržiavania požiadaviek zákona č. 491/2001 Z. z., inšpektor by bol povinný aplikovať ustanovenia nariadenia č. 543/2011.“

27. Záverom kasačný súd konštatuje, že sťažovateľka svojím konaním naplnila všetky pojmové znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z., keď umiestňovala na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú skazené. V administratívnom konaní boli vykonané relevantné dôkazy, ktoré hodnoverne preukazujú protiprávne konanie sťažovateľky, a preto kasačný súd nemal o vine sťažovateľky žiadne pochybnosti. Záznam o úradnej kontrole potravín je kompletný a inšpektorky, ktoré ho vyhotovili, boli odborne spôsobilé na senzorické posudzovanie potravín. Napadnuté rozhodnutie žalovanej obsahuje všetky formálne a materiálne náležitosti vyplývajúce s § 47 Správneho poriadku a podpísala ho oprávnená osoba. Správne orgány svoje rozhodnutia dostatočným spôsobom odôvodnili aj vo vzťahu k uloženej pokute, ktorú uložili na spodnej hranici zákonnej sadzby.

28. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s opakovanými právnymi

námietkami sťažovateľky sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

29. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.